NEZNÁMÍ HRDINOVÉ: TA KRÁSNÁ HOLKA Z VILY NAD ŘEKOU

AKTIVITA: HLAVA – SRDCE – SVĚDOMÍ

Anotace:	Aktivita zaměřená na osud Dagmar Šimkové a poměry v československých věznicích v 50. letech je určena především žákům středních odborných škol a středních odborných učilišť. Prostřednictvím části filmu si žáci osvojí základní fakta o životě Dagmar Šimkové a dalších politických vězeňkyň. Zamyslí se nad otázkami svobody, odvahy a spravedlnosti. Aktivita využívá princip *Hlava – Srdce – Svědomí* a vede studenty k reflexi role jednotlivce v podmínkách totalitního režimu.
Vzdělávací oblasti a obsahové vzdělávací okruhy:	OV: společenskovědní vzdělávání / občanský vzdělávací základ, jazykové vzdělávání a komunikace
Průřezová témata:	OV: OVDS
Klíčové kompetence:	OV: k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí
Doporučený věk:	15+
Cíle:	Žáci: ▪ se seznamují s osobností politické vězenkyně komunistického režimu Dagmar Šimkovou ▪ dokážou popsat poměry v ženských komunistických věznicích ▪ se zamýšlejí nad významem svobody, odvahy a spravedlnosti
Délka:	45 **min.** (včetně projekce)
Pomůcky:	▪ **PRACOVNÍ LIST** pro každého žáka
Postup:	1. Na úvod krátce připomeneme atmosféru Československa 50. let a politické procesy té doby. Žákům představíme Dagmar Šimkovou a film *Neznámí hrdinové: Ta krásná holka z vily nad řekou.* 2. Rozdáme žákům **PRACOVNÍ LISTY** s otázkami rozdělenými do částí *Hlava – Srdce – Svědomí* a upozorníme je, na co se mají při sledování filmu zaměřit. 3. Následuje **projekce části filmu**. **Poznámka:** Doporučujeme projekci rozdělit do několika částí, průběžně zastavovat film a vysvětlovat pojmy, kterým by žáci nemuseli rozumět. 4. Po projekci provedeme reflexi pomocí metody *Hlava – Srdce – Svědomí.* **PRACOVNÍ LIST** můžeme promítnout na tabuli. Pro zachycení a zreflektování emocí hned po ukázce začneme

	s částí **Srdce**. Vyzveme žáky, aby jedním slovem popsali pocity, které v nich film vyvolal. Nekomentujeme ani nehodnotíme jednotlivé odpovědi. Slova zapisujeme na tabuli. Pokud se určité slovo opakuje, uděláme k němu čárku. Můžeme pak vidět, jak film působil na třídu jako celek. **Poznámka:** Využijte další *metody reflexe emocí* po filmové projekci. 5. Otázky z části **Hlava** můžeme vypsat na tabuli. Žáci na ně mohou odpovídat samostatně, případně je rozdělíme do dvojic či menších skupin a každé přidělíme jednu otázku. Poté doplníme další informace o životě Dagmar Šimkové: v roce 1966 byla po 14 letech věznění propuštěna, v roce 1968 se podílela na založení Klubu 231 (K 231), později emigrovala do Austrálie, kde v roce 1995 zemřela. 6. Následně navážeme poslední částí **PRACOVNÍHO LISTU Svědomí**, ve které si žáci zodpoví jednotlivé otázky a poté mohou sdílet jednu myšlenku s ostatními žáky.
Reflexe:	Klíčová slova zapisujeme do tří sloupců na tabuli a společně diskutujeme: *Jak se naše odpovědi liší? Jaké hodnoty se ve filmu objevily? Jak se liší fakta od emocí a hodnotových soudů?*
Poznámka:	Aktivitu lze upravit tak, že vybereme pouze jednu scénu z filmu a necháme ji žáky reflektovat podle schématu *Hlava – Srdce – Svědomí*.
Zkušenosti z praxe:	Aktivitu jsem zkoušela ve třetím ročníku oboru Pedagogické lyceum, kde se jí zúčastnilo 25 žáků, a také v prvním ročníku, kde se zapojilo 23 žáků. Ve třetím ročníku jsme v rámci evokace připomněli již probrané učivo o 50. letech, zatímco v prvním ročníku byla evokace podrobnější, protože žáci toto období teprve budou probírat. V obou třídách žáci při sledování filmu odpovídali na předem nadiktované otázky. Délka části filmu byla dostačující pro průběžné zaznamenávání odpovědí. V reflexi žáci třetího ročníku popisovali film například jako šokující a krutý, někteří uváděli, že díky němu konečně získali konkrétnější představu o 50. letech. V prvním ročníku se objevovaly reakce jako lítost a zlost nad ponižováním žen nebo strach z nelidského zacházení. V následné debatě jsme se zaměřili na nejsilnější momenty filmu – především na odpírání základních potřeb, souběžné věznění matky s dcerou a snahu žen zachovat si lidskost a důstojnost. Za velmi důležitou považuji evokaci, která pomáhá téma vysvětlit i připomenout. Vzhledem k zaměření školy jsem zvolila část Srdce, zaměřenou na nejsilnější moment a AHA moment. Důležitá je také závěrečná reflexe, byť třeba jen jedním slovem zapsaným na papír, protože příběh je velmi silný a vyvolává v žácích intenzivní emoce. Lenka Řezáčová, Střední pedagogická a zdravotnická škola v Krnově

🧠 Hlava (fakta)

Co jsem se dozvěděl/a?

- Proč byla Dagmar Šimková uvězněna a v jaké době?
- Jakému ponižování byla Dagmar Šimková ve věznici vystavena?
- Proč se podle slov samotné Dagmar uchýlila k „trestné činnosti“?
- Jak se Dagmar a ostatní ženy chovaly? Jak byla popsána tzv. korekce?

❤️ Srdce (emoce)

Co jsem při filmu cítil/a?

- Jaké emoce ve vás film vyvolal?
- Který moment vás nejvíce zasáhl? Proč?

⚖️ Svědomí (hodnoty)

Co to pro mě znamená?

- Které hodnoty podle vás pomáhaly Dagmar Šimkové a dalším vězeňkyním zvládat jejich situaci? Co pro vás znamená odvaha?
- Myslíte, že být odvážný znamená vždy otevřeně se postavit proti nespravedlnosti? Proč?
- Jakou hodnotu má podle vás svoboda, pokud ji člověk nemůže svobodně prožívat?